Suomen Metsästäjäliitto

Lausunto

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Lausuntopyynnön kohteena olevassa maaseutupoliittisessa selonteossa metsästystä käsitellään melko lyhyesti kohdassa, jossa mainitaan sen merkitys maaseudun elinkeino- ja harrastustoiminnassa. Metsästys nähdään selonteossa osana luontoon perustuvaa toimintaa, joka tukee maaseudun elinvoimaa, kulttuuria ja virkistystä. Lisäksi selonteossa viitataan riistatalouteen ja riistanhoitoon osana kestävää luonnonvarojen käyttöä.

Mitä metsästykseen, riistatalouteen sekä metsästysseuratoimintaan ja niiden laajoihin kerrannaisvaikutuksiin tulee, Metsästäjäliiton mielestä selontekoa voisi kehittää ja syventää merkittävällä tavalla.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen ovat Metsästäjäliiton mielestä pääosin olennaisia, mutta kehitettävää löytyy edelleen.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Lisäys lukuun 3.2 Maaseudun talous ja osaaminen

Metsästyksen ja riistatalouden taloudelliset vaikutukset

Metsästys on merkittävä osa maaseudun taloutta ja elinvoimaa. Suomessa metsästysharrastus ja siihen liittyvä riistatalous tuottavat jopa arviolta satojen miljoonien eurojen taloudellisen hyödyn vuosittain. Vaikutukset syntyvät muun muassa matkailutuloista, majoitus- ja ravintolapalveluiden käytöstä, varusteiden ja kulutustarvikkeiden myynnistä sekä lupamaksuista. Metsästys tukee myös monia maaseudun pienyrityksiä, kuten riistanjalostuslaitoksia ja metsästysopaspalveluita. Myös kansanterveydellinen vaikutus metsästyksellä on huomattava. Metsästyksestä saatava hyvinvointi on sekä fyysistä että myös henkistä.

Lisäys lukuun 3.5 SWOT-analyysi

Vahvuudet:

- Pitkä metsästyskulttuuri ja vahva vapaaehtoistyö sekä osaaminen metsästysseuroissa

- Laajat riistavarat ja monipuolinen riistalajisto

Mahdollisuudet:

- Riistalähtöisen matkailun ja elämystalouden kehittäminen

- Nuorten ja uusien harrastajien houkuttelu tukemaan sukupolvenvaihdosta ja jatkuvuutta

Heikkoudet:

- Kaupungistuminen ja harrastajakunnan ikääntyminen

- Riistan- ja luonnonhoitotyöhön osoitettujen resurssien riittämättömyys

Uhat:

- Riistakantojen alueellinen heikkeneminen ja elinympäristöjen pirstoutuminen

- Metsästykseen liittyvien hyväksyttävyyshaasteiden kasvu ja ylikansalliset säädökset, jotka eivät huomioi pohjoisia erityisolosuhteitamme

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Metsästäjäliiton näkökulmasta maaseutuvisio vaatii täydennystä metsästyksen ja riistatalouden sekä ampumaratojen osalta.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Seuraavat näkökohdat tulisi lisät selontekoon:

"Vuonna 2040 Suomen maaseutualueilla harjoitetaan ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää metsästystä ja riistataloutta, joka tukee luonnon monimuotoisuutta, turvaa elinvoimaiset riistakannat ja tuottaa hyvinvointia sekä paikallisille yhteisöille että koko yhteiskunnalle. Metsästäjät toimivat aktiivisina kumppaneina luonnonhoidossa, ekosysteemipalveluiden ylläpidossa ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa."

""Maaseudulla ylläpidetään Suomen ampumarataverkostoa. Ratoja on nyt noin 670. Ratojen määrä pienenee nopeasti, kun sen päin vastoin pitäisi kasvaa valtakunnallisen tavoitteen mukaan tuhanteen rataan. Maaseudun kaavoitus- ja elinkeinotoiminnan tulisi tukea ratojen olemassaoloa ja kehittymistä sekä uusien ratojen perustamista. Ampumaradat hyödyntävät paitsi metsästäjiä ja urheiluampujia, myös mm. poliisin ja rajavartioston toimijoita, ollen merkittävä osa maamme kokonaisturvallisuutta ja varautumista."

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

Selontekoon tulee lisätä tavoite: Metsästyksen ja riistatalouden kestävä kehittäminen.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Metsästäjäliiton mielestä selontekoon tulisi lisätä seuraavat poikkihallinnolliset tavoitteet:

- Vahvistetaan riistan- ja luonnonhoidon ja metsästyksen asemaa kattavasti osana kestävää luonnonvarojen käyttöä.

- Edistetään nuorten ja uusien harrastajien mukaan tuloa tukemalla koulutusta, kehittämällä ampumaturvallisuuskoulutuksia ja ympäristökasvatusta yhteistyössä metsästysseurojen ja alan järjestöjen sekä viranomaisten kanssa.

- Tuetaan riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisyä yhteistyössä viranomaisten, maanomistajien, viljelijöiden ja metsästäjien kanssa.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Metsästäjäliiton täydennysehdotus selonteon liitteeseen

Lisättävä kappale lukuun ”Luontoon perustuvat elinkeinot ja harrastukset”

Metsästyksen ja riistatalouden merkitys maaseudulla

Metsästys on merkittävä osa maaseudun elinkeino- ja harrastustoimintaa. Suomessa metsästystä harjoittaa noin 300 000 henkilöä, ja sen taloudellinen vaikutus on arviolta useita satoja miljoonia euroja vuodessa. Vaikutukset syntyvät muun muassa majoitus- ja ravintolapalveluiden käytöstä, varusteiden ja kulutustarvikkeiden hankinnoista, lupamaksuista sekä riistan lihasta sekä sen jalostuksesta. Metsästys tukee paikallisia yrityksiä sekä yhteisöjä ja on tärkeä osa luontomatkailua erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Metsästäjät tekevät vuosittain merkittävän määrän vapaaehtoista riistanhoitotyötä, joka edistää luonnon monimuotoisuutta ja parantaa riistaeläinten elinolosuhteita. Metsästyksellä on myös keskeinen rooli maa- ja metsätalouden vahinkojen ehkäisyssä, esimerkiksi hirvieläin- ja pienpetokantojen hallinnassa. Metsästysseurat ja -järjestöt osallistuvat aktiivisesti nuorten ympäristökasvatukseen, ampumaturvallisuuskoulutuksiin sekä perinteisen suomalaisen metsästys- ja metsästyskoirakulttuurin siirtämiseen uusille sukupolville.

Toimenpidesuositukset:

- Nostetaan metsästys ja riistatalous näkyväksi osaksi luontoon perustuvien elinkeinojen ja harrastusten kehittämistä.

- Lisätään yhteistyötä metsästysseurojen, matkailuyrittäjien ja viranomaisten välillä riistalähtöisen matkailun kehittämiseksi.

- Tuetaan nuorten ja uusien harrastajien mukaan tuloa metsästyksen pariin koulutuksen, neuvonnan sekä metsästysseuratoiminnan kehittämisen avulla.

- Vahvistetaan riistanhoitotyön ja metsästyksen roolia luonnon monimuotoisuuden ylläpidossa sekä vahinkojen ehkäisyssä.

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Selontekoa voisi kehittää Metsästäjäliiton näkökulmasta esimerkiksi seuraavalla tavalla:

- Syventämällä taloudellista ja työllisyysvaikutusten analyysiä: kuvaamalla kattavammin metsästyksen merkitystä matkailulle, paikallisille yrityksille ja yhteisöille sekä varusteiden ja tarvikkeiden myynnille.

- Korostamalla riistan- ja luonnonhoidon roolia: tuomalla esiin, miten metsästäjät aktiivisesti ylläpitävät ja parantavat riistaeläinten elinympäristöjä sekä tukevat luonnon monimuotoisuutta.

- Käsittelemällä koulutusta ja nuorisotyötä: miten metsästysseurat edistävät ympäristökasvatusta ja siirtävät perinteitä sekä suomalaista arvokasta metsästyskulttuuria uusille sukupolville.

- Huomioimalla paremmin metsästyksen yhteys luonnonhoitoon ja maatalouteen: esimerkiksi vahinkojen ehkäisy (hirvieläimet, pienpedot, erityisesti haitalliset vieraslajit).

- Tarkentamalla kestävän käytön tavoitteita: miten suomalainen järjestäytynyt metsästys kytkeytyy kansallisiin ja kansainvälisiin luonnonvarojen kestävän käytön linjauksiin.

Grenfors Ere